

sme po določbah postave o okrajnih zastopih — razveljaviti volitev, zakaj okr. zastop se je bil že osnoval. Tako pa ni mogla razsodba upravnega sodišča dobiti veljave, ako se ne razpusti okr. zastop in za to je namestništvo z ukazom z dne 16. novembra imenovani okr. zastop razpustilo in to na podlagi § 81 štaj. postave za okr. zastope.

Le-to je vodilo namestništvo, da je razpustilo okr. zastop v Celji. Ker pa še ni dobila pravne moči le ona naredba in ker je mogoče, da bo moralo ministerstvo notranjih zadev še razsoditi o ugovoru zoper to naredbo, omenim le-te dejanske okoliščine.

Kar se tiče pa vprašanja gospodov, ali mi je bila znana naredba namestništva o razpuščenju okr. zastopa v Celji, predno se je izvršila, navedem to, da sem izvedel o tem iz poročila namestništva z dne 16. nov., le-to pa mi je došlo dne 19. novembra.

Tako je odgovoril minister grof Taaffe, poslanci na desnici drž. zbora so mu pritrjevali ali na levici je vse molčalo — očitno znamenje, da jih je ministrov odgovor poparil, težko pa, da je veliko jim pripomogel tudi do —boljšanja.

Bralna društva.

O namenu in potrebi „bralnih društev“ nam piše prijatelj slov. ljudstva precej dolgo pismo ter izpoveda v tem svoje dobre misli. Le-te so mu gotovo na čast in nam je le žal, da ne smemo povedati imena blagega moža, sicer pa sodimo, da storimo prav, če jih objavimo na tem mestu. Pismo se glasi tako-le:

V Vašem listu št. 46 berem dopis iz Koniškega okraja, v katerem dopisnik med drugim predlaga, naj bi posojilnice itd. vsako leto nekaj darovale za naročilo in razširjanje slov. časopisov med kmeti. Ne gledé na to, da takovo ravnanje menda ne spada v delokrog posojilnic, morala bi se, ako naj ima to tudi uspeh, osnovati posebna društva, ki bi razposojevanje listov posredovala itd. Vse to pa se mi ne zdi prav praktično, ker čitanje časnikov ima po mojem mnenju za kmeta le tedaj večjo vrednost, če ima kmet priliko, o čitanem tudi svoje mnenje proti tovarišem svojega stanú izjaviti. S kratkimi besedami: On naj misli, kaj je čital!

Ako stojé taka društva, katera bi potem morali imenovati: „bralna društva“ pod vodstvom tako imenovanih olikanih ljudi, t. j. ljudi, ki niso kmečkega stanú, potem se kmet že več noče prav po svoje izražati, ter se večkrat sramuje, svoje mnenje drugim povedati, čeravno je morebiti prav jedrnatih misli.

Mislil sem si tedaj, da bi bilo morebiti bolje sredstvo, da se doseže kaj v tej reči, ko kmečki fantje ali kmetje sami med seboj

ustanovili taka bralna društva. Vsi udje takega bralnega društva imeli bi enakomerno nositi stroške za list, katerega si naročijo.

Recimo, da je naročen „Slov. Gospodar“. List stane s poštnino vred celo leto 3 fl. Ako bralno društvo obstoji samo iz deset udov, imel bi plačati vsak ud 30 kr. na leto, kar gotovo ni veliko! Pobirajo jo fantje tudi za veselice, med seboj in pri primožnejših ljudeh denar za strelni prah!

Da naj bi se v taka bralna društva zjedini le fantje, ki so tudi drugače dobri prijatelji, to je pogoj, ker drugače bi bilo lahko mogoče, da bi ta družba bila le gnezdo. Da bi pa takova bralna društva kmečkemu ljudstvu veliko koristila, upam, da mi vsakdo pri-trdi. — (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Domača živina in nje vzboljšanje.

Kdor hoče imeti od svoje živine dobička pa tudi veselja, njemu ne bode vse eno, kako da postavi v hlev, med živino, katero že ima. To se umeje že samo po sebi, da si nihče, tudi mlad gospodar si ne spravi koj v enem celega števila živine v svoje hleve, ampak to dela previdno. Nekaj ga v tem vodi denar, ki ga je treba za živino, nekaj pa tudi potreba, kajti živine, ki je ne potrebuje tako hudo, ne kupi dokler mu je ni potreba.

Le-ta potreba nastane pa mu iz različnih uzrokov. Človeku je potreba živine za vprego, za mleko, za rejo, za pitanje ali še za kako drugo korist. Brž ko nastane taka potreba in silniša, ko je ona, tem hitreje mu je seči v žep ter kupiti živinče, ki mu ga je potreba.

Pri tem se mu je se vé, da ravnati po svoji mošnji ali tudi na druge reči gleda, ako mu je le mogoče. Na vsak način mu velja kot glavno načelo, da si z novim živinčetom vzboljša, to se pravi, k živini, ki jo že ima, še pridobi tako, ki vstreza njegovi potrebi pa tudi k ostali živini stoji dobro ter je vredna, da stopi v nje vrsto.

Izlasti pri kravah, ki so za pleme, treba je previdnosti, kajti pri njih se opeče človek sila lahko in izredi si iz njih lahko živino, ki mu ni na hvalo. Pri teh kravah je torej dobro, če se gleda na barvo. Le-ta mora biti taka, da se prileže barvi domače živine. Kdor ne gleda na to, tak si napravi čudno zmešnjavo barv, skorej mu bode v hlevu toliko različnih barv, kolikor stoji v njem živine. O njem se reče lahko, da redi živino tje v dan in če ga še sodi kdo huje, poreče mu, da je slab gospodar.

Ali to še ni vse, barva je le nekaj zunanjega in pri različnih barvah utegne še le dati živina dobička. Druga pa je, če je živina raz-

lične velikosti, to je, če živina enacih let ne stoji kar se tiče velikosti, v nobeni pravi razmeri, če je je nekaj premale, nekaj pa že skorej prevelike za kraj in podnebje, kjer se redi. Majhne krave in majhni volji niso sicer veliko vredni, vendar pa so za kake kraje prava dobrota in neumno bi bilo tje spravljati živino, ki je prevelika in torej ne kaže za razmere, ki so v takem kraju. Na robe, krivo bi bilo, ko bi spravljal človek majhno živino v kraj, kjer se lahko redi večja, taka, ki daje več mesa, kedar se pobije in lažje potegne voz iz mesta, kedar je na njem večja teža.

Še več. Ni vsa naša živina ene vrste ali kakor se pravi, ene pasme in te pasme imajo različne lastnosti. Kdor pozna le-te lastnosti in jih primerja svojemu gospodarstvu, tedaj potrebam, kakor jih terja njegovo gospodarstvo, tak si pravi s časom živino, ki mu ni samo na hvalo, ampak vrže mu dobička veliko več, kakor če kupuje le živino tako bolj v dan, kakor mu ravno mošnja nese ali kakor se pripelja ravno živina na sejem, na katerem si išče živinčet za svoje hleve.

Za vse potrebe pač ne izdajo živinčeta, naj so potlej iz katere koli pasme. Kdor zahteva od svoje živine, naj ima, kolikor je mogoče, dobrih lastnosti, njemu se svetuje sem ter tje, naj si izbere pingavsko ali helansko pasmo. Živina le-teh pasem ali vrst je dobra za vprego, krave so dobre mlekarice, volji se hitro opitajo in spečajo, kajti njih meso je prav okusno.

V „kmetijskem berilu“ popisuje se pingavska pasma tako-le: Pingavska pasma je doma v goratih krajih na Solnograškem in sicer v Pingavu. To pleme je na Solnograškem najbolj razširjeno in čem rodovitniše so ravnine in doline, tem večja je živina, ima pa naslednja znamenja: 1. Živina je rjavo rdeče barve; 2. po križi ima belo progno, ki sega do grebena; 3. trebuh je mnogokrat bel in tudi stegna so v časih bela; 4. glava je kratka; 5. gobec ali smrček je tudi bel; 6. oči imajo belkaste obročke; 7. rogovji so kratki, lepo zaviti, beli, na konci pa so črni in 8. koža je tanka ter jako premakljiva, dlaka pa je gladka.

Hvali se na dalje v oni knjigi, da so krave dobre mlekarice. Poprek daje srednje velika krava te vrste na leto 2300 litrov mleka. Poleg tega pa je mleko od nje mnogo boljše in mastniše, kakor pri drugih živalih. Volji so pa posebno za vprego in kakor navlašče za pitanje. Blizu večjih mest, kjer se prodaja mleko lahko in še primerno dobro, vredno je živinče, da mu človek lepo streže in če ga nima še v svojih hlevih, da si ga pripravi, čem prej mu je mogoče.

Pri nas je take živine že precej, pa tudi na slov. Koroškem in Kranjskem ni več redka.

Sejmovi. Dne 2. decembra v Bučah in Vrenski gori, pri sv. Lovrenci na Prišlini. Dne 10. dec. pri St. Ilji v slov. gor. in na Dobovi. Dne 13. dec. v Jurkloštru, pri sv. Duhu na Stari gori, pri sv. Petru pri sv. Gorah, v Studenicah in v Žalci. Dne 15. dec. pri sv. Križi na Slatini.

Dopisi.

Iz Slatine. (Čudne spletke.) V sredo dne 14. novbr. bilo je 13 občinskih očetov slatinskih zarad žaljenja časti na sodnji v Rogatecu obsojenih. Že minolo zimo, dne 13. jan. je bilo, ko so se bili oni očetje v gostilni pri županu sešli ter proti nekaterim tukašnjim osebam napravili sklep, v katerem jih črnijo, da so lažniki, da ljudstvo hujskajo, h krivičnim podpisom zapeljujejo itd. Ali česarkoli so jih obdolžili, vse od konca do kraja, od besede do besede je bila gola izmišljava spoštovanih občinskih zastopnikov na Slatini. To so pokazale preiskave državnega pravdnika in še dveh drugih oblastnij. G. A. Kurtz, ki je Slatenčanom posebno trn v peti, je pa celi občinski zastopnik pri sodnji. Tukaj so skušali zopet dokazati, da je res lažnik in vse česar so ga obdolžili. Treba pa je bilo novih dokazov. Iztuhtali so jih kmalu, a zopet nobeden se jim ni obnesel. Le eden izgled izmed njihovih zanimivih dokazov: G. A. Kurtz in „tovarše“ so obdolžili, da so silili h krivičnim podpisom. V obč. sklepu dne 13. jan. navedli so v dokaz to-le: „M. P. pride k A. C. ter zahteva, naj podpiše pooblastilo za volitvo. A. C. noče podpisati. M. P. naloži osebi A. C. 50 kr. kazni. Ker A. C. še za sol nima, toraj rajši podpiše“. Na preiskavi sta M. P. in A. C. potem spričala, da se že dolgo nista niti videla. Treba je bilo torej dne 14. nov. novega dokaza. Evo ga iz možgan (glave) županovih: „G. A. Kurtz pobiral je lani podpise proti ravnatelju v Slatini. Neko popoldne pokliče tudi mene k sebi. Pokaže mi neko pismo ter me sili podpisati. Jaz sem pa prinesel revolver s seboj v žepu in nisem hotel podpisati“. Kaj mu je sodnik na to rekel, ne vem. Dopisnik bi mu bil to-le rekel: „G. župan, ali se nič več ne spominjate, kako ste enkrat v precejšnji družbi „šimfali“ čez ravnatelja na Slatini ter rekli, da se popolnoma strinjate z g. Kurtzom in bi bili prav radi podpisali pismo, pa Vam ga g. Kurtz ni hotel poslati? „Taki so bili tudi drugi dokazi. Toraj: Kdo laže in hujška na Slatini?!

Iz Zdol. (Raznoterosti.) Letino smo imeli pri nas prav dobro, sena je bilo srednje, zato pa otave toliko več; pšenica, rež, pira, lepo zrnje in koruza — vse to je izvrstno, da že dolgo let ne tako. Krompir je sploh lep. Vinogradi, kateri so že zdravi, so precej boljše